

RENKLERİN KARDEŞLİĞİ

Bir gün yeryüzünü kaplayan yeşil, etrafındaki renklere seslenmiş: "Görüyor musunuz, ne kadar güzelim! Ben hayatın rengiyim. Çimenler, ağaçlar, yapraklar için ben seçildim. Renklerin sultanı benim."

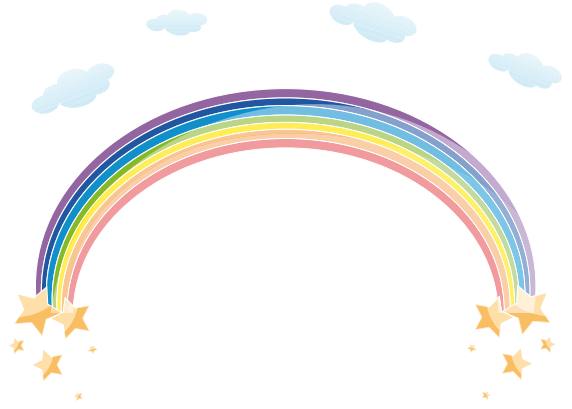
Gökyüzünü kaplayan mavi, bu sözleri duyunca hemen cevap vermiş: "Dünya sadece yeryüzü değil ki. Gökyüzüne ve dünyayı kaplayan denizlere bak. Benim verdiğim huzur olmasa senin bir önemin olmazdı."

Bunları duyan kırmızı söze karışmış: "Ben insanın hayat suyu olan rengiyim. Hayatın en güzel hikâyesi olan sevginin rengiyim. Ben olmasam dünya ay gibi renksiz ve cansız görünürdü."

Bu sırada beyaz rengin nazik sesi duyulmuş: "Ben varken renklerin sultanı olmaktan bahseden de kim? Güneş ile el ele verince bütün dünyayı hâkimiyetimin altına alırım. Saflığın ve temizliğin rengiyim ben. Beyazdan daha etkili bir renk olamaz."

Böylece renkler övünmeyi sürdürürken yağmur yağmaya başlamış. Her rengin üzerini yağmur damlaları kaplamış. Renklere şunları söylemiş yağmur: "Boşuna birbirinizi incitiyorsunuz. Her bir renk farklı olduğu için özel ve güzeldir. Size el ele verdiğinizde ne kadar güzel olduğunuzu göstereyim."

Yağmur, onları bir yay gibi bir araya getirmiş. Böylece gökkuşağı oluşmuş. O günden sonra gökkuşağı, barışın ve kardeşliğin simgesi olmuş.

Anonim

OKUYORUM - ANLIYORUM

1. Metne göre cümlelerin hangi renge ait olduğunu işaretleyiniz. İşaretlediğiniz kutucuklardaki harfleri sırasıyla birleştirip cümleyi tamamlayınız.

1

○ ● ● ●

L K T G

Hayatın rengiyim.

2

○ ● ● ●

A E İ Ö

Ağaçlar için ben seçildim.

3

○ ● ● ●

T L K N

Huzurun rengiyim.

4

○ ● ● ●

K T L D

En etkili rengim.

5

○ ● ● ●

O U İ A

Sevginin rengiyim.

6

○ ● ● ●

Ş P Ç L

Sağlığın rengiyim.

7

○ ● ● ●

E A İ Ö

İnsanın hayat suyu olan rengiyim.

8

○ ● ● ●

Y S R Ğ

Renklerin sultanıyım.

9

○ ● ● ●

İ O U E

Dünyayı hâkimiyetimin altına alırım.

10

○ ● ● ●

N M K L

Temizliğin rengiyim.

11

○ ● ● ●

E A İ O

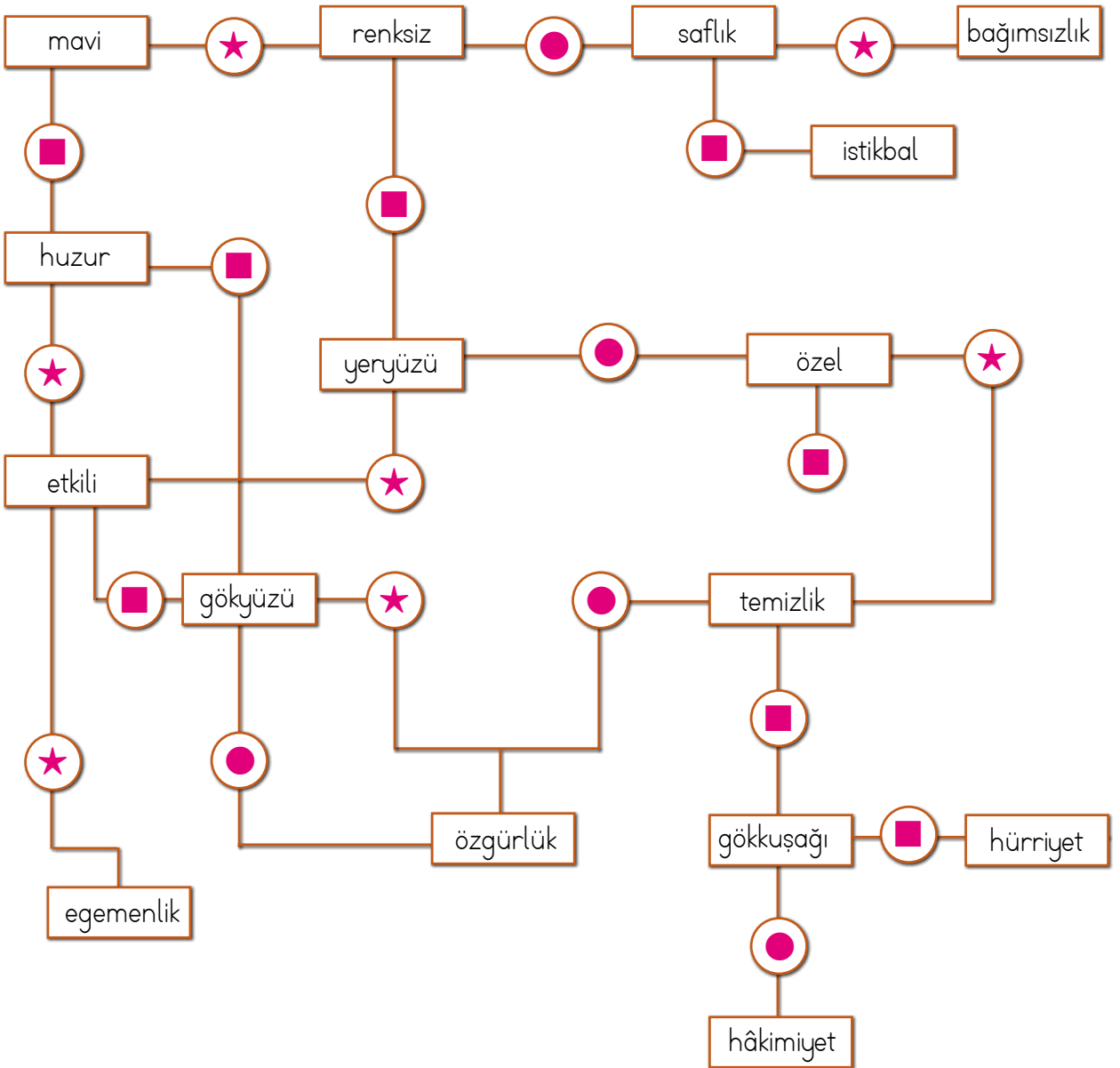
Gökyüzünün rengiyim.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

barışın ve kardeşliğin simgesi ilan ettiler.

2. Sözcüklerin özelliklerini belirleyerek sembollere uygun okları takip ediniz. Ulaştığınız akıştaki sözcüğün sözlük anlamını yazınız.

Ek almamış sözcük:	★
Ek alarak anlamı değişmiş sözcük:	■
İki sözcüğün birleşmesiyle oluşmuş sözcük:	●

→ Sözlük anlamı:

3. En sevdiğiniz rengi yazınız.

- Sizin için bu rengi diğer renklerden ayıran özellikler nelerdir?

.....

.....

- Renklerle konuşma şansınız olsaydı onlara neler söylerdiniz?

.....

.....

Beyaz

.....

Kırmızı

.....

Yeşil

.....

Mavi

.....

Çıkarma İşleminde Farkı Tahmin Etme

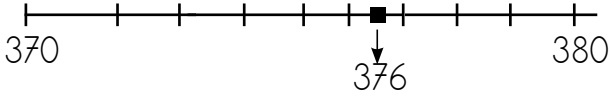
- Cemil, 376 sayfalık romanın 125 sayfasını okudu. Cemil'in geriye yaklaşık olarak okunacak kaç sayfası kalmıştır?

Cemil'in yaklaşık olarak okunacak sayfa sayısını bulalım.

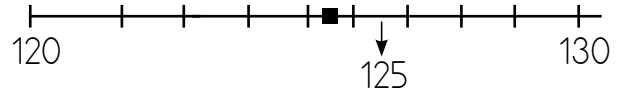
- Önce sayıları en yakın onluğa yuvarlayarak tahminî sonucu bulalım:

376 sayısının en yakın olduğu onluğu bulalım.

376 → 380

125 sayısının en yakın olduğu onluğu bulalım.

125 → 130

	<u>Tahminî Sonuç</u>	<u>Gerçek Sonuç</u>	
376 →	380	376	
- 125 →	- 130	- 125	
_____	_____	_____	
	250	251	

Tahminî sonuç ile gerçek arasında $251 - 250 = 1$ fark vardır.

- Şimdi sayıları en yakın yüzlüğe yuvarlayarak tahminî sonucu bulalım:

$$\begin{array}{r} 376 \longrightarrow 400 \\ 125 \longrightarrow 100 \end{array}$$

	<u>Tahminî Sonuç</u>	<u>Gerçek Sonuç</u>	
376 →	400	376	
- 125 →	- 100	- 125	
_____	_____	_____	
	300	251	

Tahminî sonuç ile gerçek arasında $300 - 251 = 49$ fark vardır.

Çıkarma İşleminde Farkı Tahmin Etme

- 5765 - 3481 işleminin sonucunu en yakın yüzlüğe yuvarlayarak tahmin edelim. Tahminimizi işlem sonucu ile karşılaştıralım.

	<u>Tahminî Sonuç</u>	<u>Gerçek Sonuç</u>
5765	→ 5800	5765
3481	→ - 3500	- 3481
	<u>2300</u>	<u>2284</u>

BİLGİ SANDIĞI

Çıkarma işleminde sonucu tahmin ederken eksilen ve çıkan en yakın onluğa veya yüzlüğe yuvarlarız.

Tahminî sonuç ile gerçek sonuç arasında $2300 - 2284 = 16$ fark vardır.

- 851 - 569 işleminin sonucunu en yakın onluğa yuvarlayarak tahmin edelim. Tahminimizi işlem sonucu ile karşılaştıralım.

	<u>Tahminî Sonuç</u>	<u>Gerçek Sonuç</u>	<u>Fark</u>
851	→ 850	851	282
569	→ - 570	- 569	- 280
	<u>280</u>	<u>282</u>	<u>2</u>

Tahminî sonuç ile gerçek sonuç arasında 2 fark vardır.

Çözelim - Öğrenelim

Aşağıdaki işlemlerin tahminî sonuçlarını hem en yakın onluğa hem de yüzlüğe yuvarlayarak bulunuz. Tahminî sonuçlar ile gerçek sonuçları karşılaştırınız.

$$\begin{array}{r} 916 \\ - 592 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 874 \\ - 227 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 486 \\ - 135 \\ \hline \end{array}$$

ETKİNLİKLER

Etkinlik-21

2

Aşağıdaki çıkarma işlemlerinin farklarını en yakın yüzlüğe göre tahmin ediniz. İşlemleri yaparak tahminlerinizi işlem sonuçları ile karşılaştırıp farkları bulunuz.

Gerçek Sonuç	Tahminî Sonuç	Fark
$\begin{array}{r} 2562 \\ - 1195 \\ \hline \end{array}$
$\begin{array}{r} 2562 \\ - 1195 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} \\ - \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} \\ - \\ \hline \end{array}$

Gerçek Sonuç	Tahminî Sonuç	Fark
$\begin{array}{r} 4721 \\ - 2366 \\ \hline \end{array}$
$\begin{array}{r} 4721 \\ - 2366 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} \\ - \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} \\ - \\ \hline \end{array}$

Gerçek Sonuç	Tahminî Sonuç	Fark
$\begin{array}{r} 6862 \\ - 3526 \\ \hline \end{array}$
$\begin{array}{r} 6862 \\ - 3526 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} \\ - \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} \\ - \\ \hline \end{array}$

Gerçek Sonuç	Tahminî Sonuç	Fark
$\begin{array}{r} 8918 \\ - 5524 \\ \hline \end{array}$
$\begin{array}{r} 8918 \\ - 5524 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} \\ - \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} \\ - \\ \hline \end{array}$

2

İdil'in annesine alabileceği hediyelerden sonra tahminî kaç lirası kalacağını örnekteki gibi bulunuz.

Kumbaramda 957 ₺ var. Anneme bir hediye almak istiyorum.

Ürünler	Fiyatı	Ürünler	Fiyatı
Tablet	817 ₺	Cep telefonu	765 ₺
Ütü	476 ₺	Tost makinesi	296 ₺

Cep telefonu alırsa:

Yaklaşık para: 960
Cep telefonu:
$$\begin{array}{r} \\ - 770 \\ \hline \end{array}$$

Tahminî kalan para:

Tablet alırsa:

Ütü alırsa:

Tost makinesi alırsa:

ETKİNLİKLER

3 Aşağıdaki çıkarma işlemlerinin sonuçlarını eksilen ve çıkan en yakın onluğa yuvarlayarak tahmin ediniz. Gerçek sonuç ile tahmin sonucunu karşılaştırınız.

İşlem	Tahmin Sonucu	Gerçek Sonuç	Fark
$\begin{array}{r} 3984 \\ - 1056 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} \\ - \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} \\ - \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} \\ - \\ \hline \end{array}$

İşlem	Tahmin Sonucu	Gerçek Sonuç	Fark
$\begin{array}{r} 6048 \\ - 3715 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} \\ - \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} \\ - \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} \\ - \\ \hline \end{array}$

İşlem	Tahmin Sonucu	Gerçek Sonuç	Fark
$\begin{array}{r} 5139 \\ - 2349 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} \\ - \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} \\ - \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} \\ - \\ \hline \end{array}$

İşlem	Tahmin Sonucu	Gerçek Sonuç	Fark
$\begin{array}{r} 9407 \\ - 5546 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} \\ - \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} \\ - \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} \\ - \\ \hline \end{array}$

İşlem	Tahmin Sonucu	Gerçek Sonuç	Fark
$\begin{array}{r} 7321 \\ - 4602 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} \\ - \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} \\ - \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} \\ - \\ \hline \end{array}$

Etkinlik-11

Aşağıdaki boşlukları kutucuklardaki uygun sözcüklerle tamamlayınız.

düzenleyici

proteinler

akciğer

dengeli beslenme

karbonhidratlar

vitaminler

obezite

yağlar

- vücudumuzda enerji verici olarak ilk sırada kullanılır.
-, karbonhidratlar yetersiz kaldığında enerji verici olarak kullanılırlar.
- Vitaminler vücudumuzda olarak kullanılır.
- bizi hastalıklara karşı korur.
- Vücudun ihtiyaç duyduğu besin maddelerinden yeterli miktarda alınmasına denir.
- Sağlıksız beslenme sonucunda gibi sağlık sorunları ortaya çıkabilir.
- Sigaradan en çok etkilenen organdir.
- vücudumuzda yapıcı ve onarıcı olarak görev yapar.

Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı'ndan yenik olarak çıkmış, toprakları fethedilmiş, ordusu dağıtılmıştı. Mustafa Kemal İstanbul'a döndüğünde, İtilaf donanmalarını gördü ve tam bir kararlılıkla "Geldikleri gibi giderler." diyerek kurtuluş için hiç vakit kaybetmeden çareler aramaya başladı. Düşüncelerini hayata geçirmek ve halkı bilinçlendirmek amacıyla ilk olarak Samsun'a gitti. Böylece Millî Mücadele yolculuğu da başlamış oldu.

Samsun'a Çıkış (19 Mayıs 1919)

- Mustafa Kemal 19 Mayıs 1919'da Samsun ve çevresinde asayişi sağlamak için 9. Ordu Müfettişi olarak İstanbul'dan Bandırma Vapurunu ile yola çıktı.
- Yaptığı incelemeler sonucu bölgedeki karışıklıktan Türkler değil, Rumların ve İtilaf devletlerinin sorumlu olduğunu bir raporla İstanbul'a bildirdi.

Havza Genelgesi (28 Mayıs 1919)

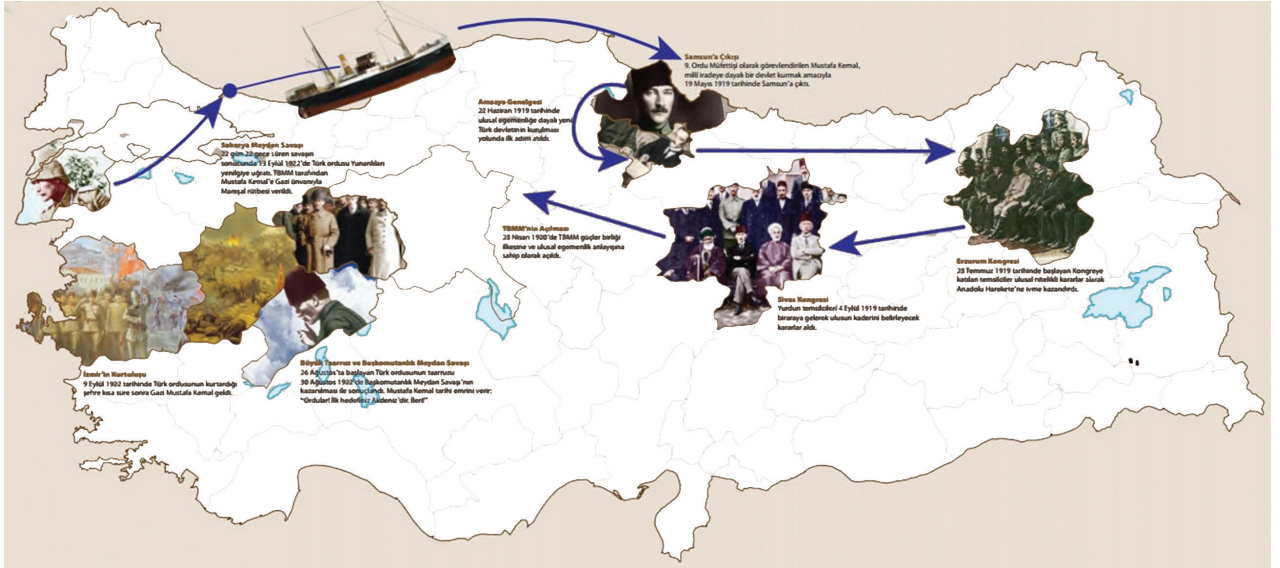
Mustafa Kemal halkı bilinçlendirmek için daha güvenli bir yer olan Havza'ya geçti.

- Havza'da tüm askerî ve idarî birimlere bir telgraf göndererek mitingler protestolar yapılmasını istedi.
- Havza Genelgesi, Millî Mücadele Döneminde yayımlanan ilk genelgedir.

Amasya Genelgesi (22 Haziran 1919)

Amasya Genelgesi ile;

- İlk defa Kurtuluş Savaşı'nın amacı, gerekçesi ve yöntemi belirtildi.
- Millet'in bağımsızlığını yine millet'in azim ve kararı kurtaracaktır." diyerek ilk kez millî egemenlik vurgusu yapıldı.

Sivas Kongresi (4 Eylül 1919)

- Temsil Heyeti'nin üye sayısı artırılıp, tüm yurdu temsil edecek şekilde yetkileri genişletildi.
- Manda ve himaye kesin olarak reddedildi.
- Her bakımdan en ulusal kongredir.

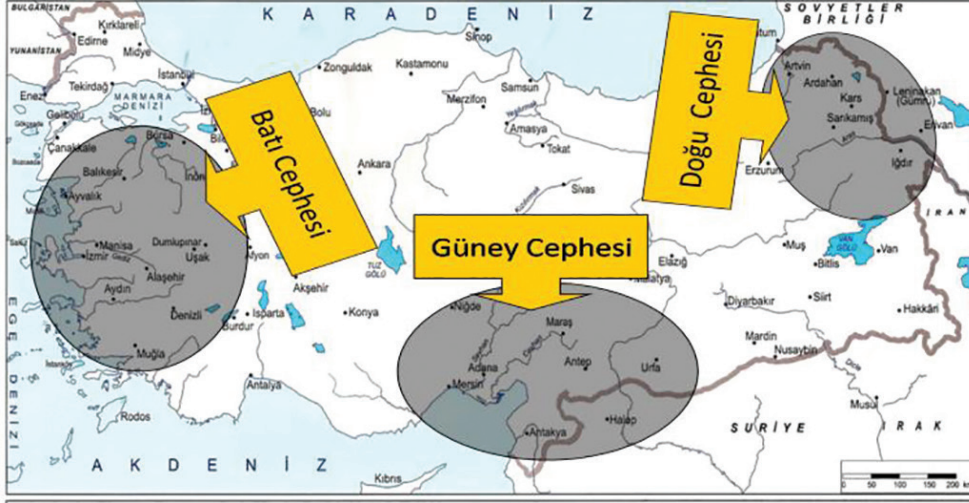
Erzurum Kongresi (23 Temmuz 1919)

- Erzurum Kongresi, toplanış bakımından bölgesel, alınan kararlar bakımından ulusaldır.
- İlk kez millî sınırlardan bahsedildi.

KURTULUŞ SAVAŞINDA CEPHELER

Kurtuluş Savaşında Doğu, Güney ve Batı Cephelelerinde bağımsızlık mücadelesi verilmiştir.

Doğu Cephesi

Doğu Cephesi'nde 15. Kolordu Komutanı Kazım Karabekir önderliğinde Ermenilerle savaşılmıştır.

- Ermeniler Doğu Anadolu'da bağımsız bir Ermeni Devleti kurmak istiyorlardı.
- Yapılan savaşlar sonucunda Ermenilerin yenilgiye uğramasıyla Gümrü Antlaşması (3 Aralık 1920) imzalandı. Böylece bölgenin güvenliği sağlanmış oldu.

Güney Cephesi

Güney Cephesi'nde Ermeni ve Fransızlar ile mücadele edildi.

- Urfa, Antep ve Maraş'ı önce İngilizler işgal etmişti ancak daha sonra bu yerleri aralarında yaptıkları anlaşma gereğince Fransızlara bıraktılar.
- Fransızlar, Ermenileri de bölgede teşkilatlandırarak işgallere başladı.
- Güney Cephesi'nde düzenli bir ordu yoktu. Buradaki zafer tamamen Kuvayimillîye birlikleri ile halkın cesaretinin bir sonucudur.

Batı Cephesi

Ordumuz dağıtılmış, silahlarımıza el konulmuş, Yunan kuvvetleri de batıda işgallere başlamıştı. Düşmanı yurttan tamamen atmak için düzensiz birlikler yeterli değildi. Kuvayimillîye düşmanı oyalamayı başarmış, ilerlemelerini yavaşlatmıştı. Ancak tam zafer için düzenli ordu şarttı. 8 Ekim 1920'de düzenli ordu kurulmuş ve Batı Cephesi Komutanı olarak İsmet İnönü atanmıştı. Batı Cephesi'nde gerçekleşen savaşlara bir göz atalım:

BİLGİ SANDIĞI

Kuvayimillîye, işgaller karşısında, halkın harekete geçerek kendi bölgelerini korumak amacıyla oluşturdukları millî direniş örgütlerine verilen isimdir.

I. İnönü Savaşı (6-10 Ocak 1921)

- Düzenli ordunun Yunanlılara karşı kazandığı ilk zaferdir.
- İsmet Paşa generalliğe terfi etti.
- 12 Mart 1921 'de İstiklal Marşı'mız kabul edildi.
- Londra Konferansı düzenlendi.
- Sovyet Rusya ile Moskova Antlaşması imzalandı.

II. İnönü Savaşı (23 Mart-1 Nisan 1921)

- Batı Cephesi'nde Yunanlılara karşı kazanılan ikinci zaferdir.
- İtalya, işgal ettiği yerlerden çekilmeye başladı.
- Fransızlar, anlaşmak için Ankara'ya temsilci göndermeye karar verdi

Kütahya-Eskişehir Savaşları (10-24 Temmuz 1921)

- Kütahya - Eskişehir Savaşlarında yenilen ordumuz Sakarya'nın doğusuna çekildi.
- Mustafa Kemal başkomutanlık yetkisi ile tüm yetkileri kendinde topladı.
- Tekalif-i Millîye Emirleri ile Sakarya Savaşı için hazırlık yapıldı.

Sakarya Savaşı 23 Ağustos-13 Eylül 1921

- Yunanlılar yenilerek savunmaya geçti.
- Fransa ile Ankara, Kafkas Devletleri ile Kars Antlaşması imzalandı.
- Mustafa Kemal'e gazilik ve mareşallik unvanı verildi.
- İtalyanlar, Anadolu'dan tamamen çekildi.

Büyük Taarruz ve Başkumandan Meydan Savaşı (26 Ağustos-18 Eylül 1923)

- Yunanlılar Anadolu'dan atıldı ve Millî Mücadele'nin askerî safhası bitti.
- Anadolu'nun sonsuza kadar Türk yurdu olarak kalacağı kanıtlandı.
- İtilaf Devletleri'nin isteği üzerine Mudanya Ateşkes Antlaşması imzalandı. Bu antlaşma ile İstanbul, Boğazlar ve Doğu Trakya savaşılmadan geri alındı.
- Lozan Barış Antlaşması ile 1923 yılında bütün devletler yeni kurulan Türk devletini tanıdı ve Millî Mücadele'nin savaş aşaması sona erdi.

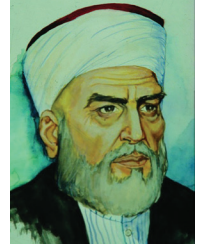
BİLGİ SANDIĞI

Ulu önder Mustafa Kemal Atatürk, "Siz orada yalnız düşmanı değil, milletin makus talihini de yendiniz." sözünü II. İnönü Savaşı'ndan sonra söylemiştir.

"Hattı müdafaa yoktur, sathı müdafaa vardır. O sathı bütün vatandır. Vatanın her karış toprağı vatandaşın kanıyla ıslanmadıkça bırakılmaz." sözünü Sakarya Savaşı'nda, "Ordular, ilk hedefiniz Akdeniz'dir. İleri!" sözünü de Büyük Taarruz Savaşı'nda dile getirmiştir.

MİLLÎ MÜCADELE KAHRAMANLARI

Sütçü İmam: Maraş'ta müezzinlik yapan ve aynı zamanda sütçülük yapan Sütçü İmam Türklere saldıran Fransız askerlere müdahale etti. Böylece Fransızlara karşı başlayan direnişin sembolü oldu.

Kazım Karabekir: Doğu Anadolu'da Ermeniler milletimize karşı saldırıda bulunuyorlardı. Erzurum'da bulunan 16. Kolordu Komutanı Kazım Karabekir Paşa Millî Mücadele'nin başından itibaren Mustafa Kemal ile birlikte hareket etti. Türkiye Büyük Millet Meclisi, Kazım Karabekir'i Doğu Cephesi Komutanı olarak atadı. Kısa bir süre içerisinde Ermenilere karşı büyük bir zafer kazanarak, Kars ve Ardahan çevresini kurtardı.

Şahin Bey: Antep'te Kuvayı Millîye'nin başında bulunan Şahin Bey, Fransızlara karşı milletimizin mücadele azmini gösterdi. Kendi askerleri ile birlikte kahramanca savaşarak şehit oldu. Şahin Bey, Antep'in kurtuluşunun sembol ismi oldu.

İsmet Bey (Paşa): Batı Cephesi'nde Kuvayımillîye birlikleri düzenli ordu olarak birleştirildi. Komutanlığına İsmet Bey getirildi. İsmet Bey, I ve II. İnönü Savaşlarını kazanarak milletimizin ve ordumuzun moralini yükseltti.

Türk kadını, Kurtuluş Savaşı sırasında erkeklerle beraber çok anlamlı hizmetlerde bulunmuştur. Hayatlarını hiçe sayarak yaptığı fedakârlıklarla zaferimizin kazanılmasında etkin rol oynamışlardır.

BİLGİ SANDIĞI

Kurtuluş Savaşı'na Katılan Fedakâr Türk Kadınlarından Bazıları:

- Halide Onbaşı (Halide Edip Adivar)
- Nezahat Onbaşı (Nezahat Bayşel)
- Şerife Bacı
- Fatma Seher Erden (Erzurumlu Kara Fatma)
- Halime Çavuş
- Hafız Selman İzbeli
- Gördesli Makbule

KARA FATMA

Birinci Dünya Savaşında ailesinden dokuz on kadınla birlikte cephede savaştı. Birinci İnönü, İkinci İnönü, Sakarya Meydan Savaşlarına katıldı. Fatma Seher Çavuş rütbesiyle başladığı askerliğini üsteğmen rütbesiyle tamamladı. Emekli oldu. Emekli parasını Kızılaya bağışladı.

NEZAHAT ONBAŞI (Nezahat Bayşel)

70. Alay Komutanı Hafız Halit Bey'in kızı olan Nezahat Hanım, annesinin erken vefatı üzerine, daha 9 yaşındayken cepheyle tanışmıştır. Nezahat Onbaşı, babasıyla birlikte I ve II. İnönü Savaşları, Sakarya ve Gediz Muharebelerinde yer almış ve gösterdiği kahramanlıklarla 70. Alay'ın simgesi olmuştur. Mustafa Kemal'in takdirini kazanmıştır.

GÖRDESLİ MAKBULE

Makbule Hanım, Kurtuluş Savaşında Yunanlılarla savaşırken şehit düşen Türk kadını olarak tanınır. Makbule Hanım, daha bir yıllık evli iken eşinin yanında Millî Mücadele'ye katıldı. 15 Mayıs 1919'da Yunan ordusunun İzmir'i işgale başlamasıyla 7 Kasım 1921'de, eşi Halil Efe ile Türk çetelerine katıldı. Yunan kuvvetleriyle çıkan çatışmalarda yer aldı.

Etkinlik-24

Aşağıda Kurtuluş Savaşı yıllarında yaşanan olayları, oluş sırasına göre numaralandırınız.

Sivas Kongresi

Lozan Barış Antlaşması

Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışı

Atatürk'ün Samsun'a çıkışı

Cumhuriyetin ilanı

Amasya Genelgesi

Erzurum Kongresi

Mondros Ateşkes Antlaşması

30 Ağustos Zaferi

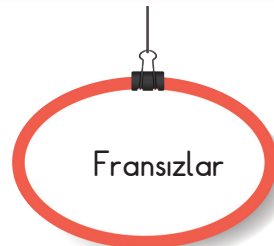
Etkinlik-25

Aşağıdaki şemada Kurtuluş Savaşı'nda hangi cephede kimlerle savaşıldığını belirtiniz.

Doğu Cephesi

Batı Cephesi

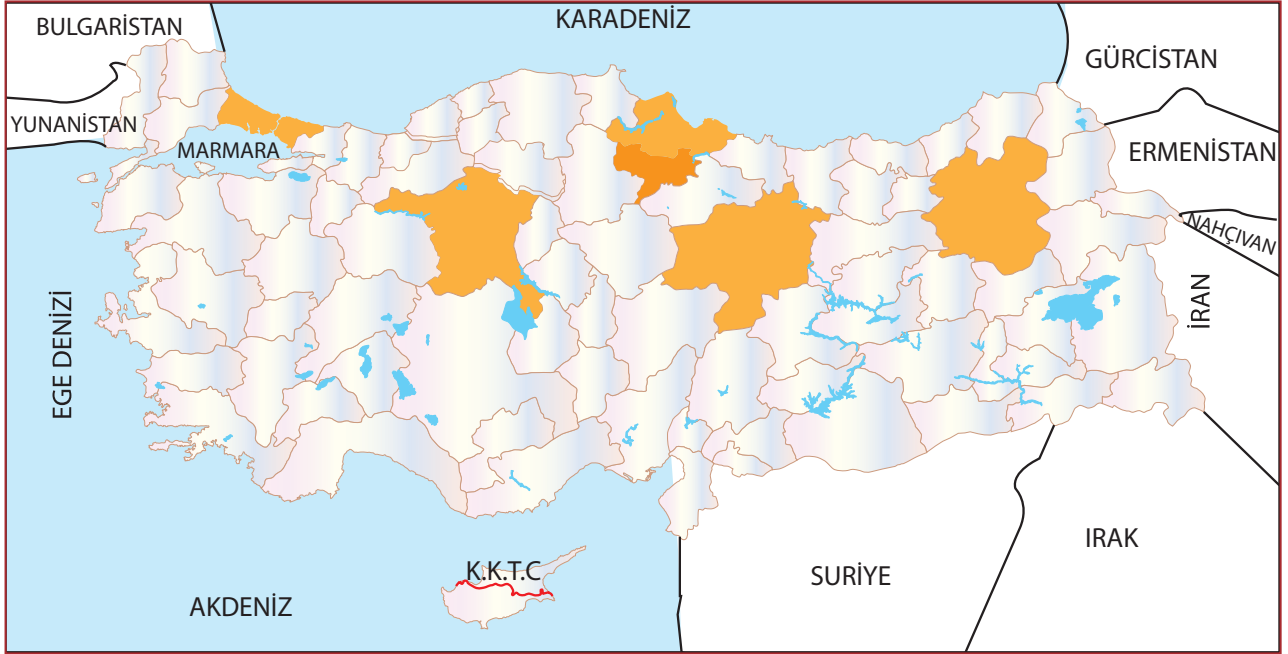
Güney Cephesi

ETKİNLİKLER

Etkinlik-26

Milli Mücadele Dönemi'nde, Atatürk sırasıyla hangi illere gitmiştir? Oklarla belirtiniz.

Etkinlik-27

Aşağıdaki boşlukları uygun sözcüklerle tamamlayınız.

Kuvayimillîye

Mondros Ateşkes

Hatay

I. Dünya

..... Savaşından yenik ayrılan Osmanlı Devleti'nin imzaladığı
..... Antlaşmasıyla Osmanlı Devleti'nin toprakları işgal edilmişti.
Türk halkı bağımsızlığını kaybetmemek için işgallere karşı direnişe geçti. Bunun için
..... birlikleri kuruldu. İlk direniş da başladı.